

ACC. N.R. 4398

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Bläkinge Upptecknat av: Anton Remelin
Härad: Lister Adress: Lister-Mojällby
Socken: Mojällby Berättat av: _____
Uppteckningsår: inlämn. 1935 Född år _____ i _____

Uppteckningen rör	sid.
Ordspråk ö. ordstäv	1-32
Maran.	33-34, 38-39
Dåligt möte.	35
Dödsvarsel.	35
Tekn. ö. tydar.	35-36
Hararade kvinnan ö. uppkomst av lyten.	37, 39, 41.
Bot för skärran	39
Tyda på bröllopsdagen.	40
Brösten av andra d. kvinna, - annulett.	40.
Hästsko över dörrposten, - mot troll- tyg.	40.

Skriv endast på denna sida!

44 sid.

4398.

Sid.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vända tröjan mot vilogång.

41.

Villanpaskott

42.

Värter.

43.

Hunddrän fick y hastas ut, så
fåglaarna fick det i sina bon, - man
fick då hundvärk.

43.

Bot för tandslaget

43.

Räka ut för skogsmurarn

44.

Blekivice
Suter
Mjällby
i 1935

4398

nytt papper
av Lister-Mjällby

33

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En folktro i västra Blekinge

Maran

Maran gick löve på människor och hästar. Den kom reds av maran, ansattes av de hemskaste drömmar och stöande och skrek i sömnen. Medlen att göra sig fri från maran var av många slag. Om någon passade på att täta myckelhålet eller hängde ett par bexor över låret, då maran red någon, på kunde man fånga honom. Ryckades den ansattes vakna och skrekta av maran, så skulle han ge sig på den. "Du skall verkligen göra det ena eller det andra, förän du kommer till mig i morgon bitida". Maran blev då också befriad från att rida någon.

Skriv endast på denna sida!

tel.
Hjällby

Uppst. Anton Remelin 1935 —
4398

34

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

maran.

En gammal nattmaran som upföktades
av maran, hade alltid en stor kviir inom
kåkhåll. En annan gubbe gick alltid upp
och tövade sig efter det maran redit kom
Personer med långa ögonbryn voro ofta maror

Dåligt möte

Att fört möta en käre vän.
då man kommer ut, bådar otur.
Fetsamma gäller, om en katt korsar vägen.

Dödsfall

Backar en fågel tenn
gäuger på förtensutan, betyder det dödsfall
inom släkten.

Tecken i Tyd

Om man tappar en plock i golvet, kommer
det främmare.
Att rycka på förtensutan, bådar otur.
Reger det på någon bröllopsdag, bliver

brudfolket ikt.

Koppa snö i quistor i botten på gärdan eller i
koffepannan, så blir det snart storm.

Detta tecken slår in, ty det har
jag själv lagt märke till flera gånger.

4398

Havande kvinna

37

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Någade en havande kvinna två råvaror i
sitt fötter hon en druckare.

Så en havande kvinna en yxa, som var
utslagen i kuggkubben, blev barnet har-
migt.

En havande kvinna talade med en annan
genom ett öppet fönster, så fick barnet skriket.
Detta byte betäder genom att dra barnet
genom samma fönsteröppning.

Blekinge
Hälsingland
Gästrik
1925

4398

Wolfgang Reinhold
Ester Galling

Maran

En bondedotter berättade om sin kaverat,
att denna island steg upp mitt i maten och
tog av sig sin skjorta och sedan försvarade. En
gång hade hon utropat: "Hur, lågt och hårt
till Rindaby!"

Om man lyckades ståga in maran
i rummet, så återfick hon sin mänskliga
skapad. Island kunde maran vara en riktig
betsande flicka, men oftast var hon en gammal
fick karing.

En gång händer det till och med, att en
sådant mara, mara blev fast och den personen
som hon fick på blev hä i huset och gifte
sig med henne. Hon slapp sedan att vara
mera länge. I min barndom, endast för 10
år sedan, fanns det i min hembygd ett par

Skriv endast på denna sida!

38

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

1911.

Lister

Mjällby

inl. 1925

4298

Uppr. Ant. Romelin

Rinke-Mjällby

39

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

personer, vilka utpekades som maror. Den
maskulina maran kallade man varulv,
och dessa voro naturligtvis också jätte och
störde nattsömnerna för folk. Maran föblev
några tusen årtusenden, så framt icke han blev
infångad och avlöjad.

Lufte.

Om en havande kvinna fick se prästen
jordfästa ett lik så fick barnet skrämmas.

Detta botades genom att modern tog tre
nytt mull på samma grav och blandade
i vatten och lät barnet dricka.

Om en havande kvinna tittade genom ett
mugghål, så blev barnet skrämt.

Työvä

Kliar det i vœstra ögat betyder det glädje,
men kliar det i högra ögat, så betyder det
föregång.

Kliar det i vœstra hœnden betyder det glädje,
kliar det i den högra, tack för sist.

Bröllop (tyda)

Nosmar en knapp i brudgummens
kläder på bröllopsdagen så bliver ike
äktenskapet långvarigt.

Lynchbrygande ansett.

a. Bröstbunt av en beka eller lösa var en
lynchbrygande ansett.
Eftersom en hœstskes vœr dörrposten, kom icke
tralltegg in i huset.

Vände man tröjan, så gick man iko
vise i skog och mark.

Rigte. (Havande kvinna)

Om en havande kvinna gick ut tidigt på
morgonen och hörde teggen kackla, medan
hon var på fastande mat, så gick barnet
kikkvartan. Dotter botades genom att barnet
gick dricka ur ett bockhorn pådant vatten,
som sålats, genom en handelskalle.

Villaraskott.

Villaraskott kom man set för set i heften.
Man hände sig illamående i en hast, och
stundom blev man slud i ansiktet. Sådant
hemsade, med att man satte tändstickor i en
popkost och drog krasten rissa gången omkring
den sjuke. Man kunde också placera den sjuke
på en jordstett och låta någon skjuta över
honon. Man skottet skulle laddas med hån
och naglar av den sjuke, och den som lygde
av det, han skulle själv en gång blivit
bolad på samma sätt.

Vårton

Vårton avlägsnades på många sätt.
Det vanligaste var att man knöt, liksom många
knuter på ett snöre, som man hade vårton,
sedan skulle snöret grävas ned på något
avlägset ställe, dit den botade aldrig mer
fick gå.

Huvudhåret

fick aldrig kortas ut, så att fåglarna
fungo det i sina bon, ty då fick man oöfelig
huvudvärk.

Tänderlaget

botades genom att man vid midnatt
gick ut och stack en gräs i örat och tog tre
droppar blod, som därefter gavs åt barnet.

Skogssnuran

Kunde man säga ut för efter solnedgången.
Hon vilseförde vandraren och skrattade
pedan åt honom. Hon sådes vara ihålig i
ryggen, som ett baktråg. Att väda trägen
var ett gott medel mot skogssnuras ill-
färdigheter. De flästa friga och så tunga
fader vår eller en psalm, innean skogssnuran
sann för gott att lämna den ifred. Drueliga
mänken blevo så förvillade att skogssnuran
att de kunde vara omkring en hel natt
utan att hitta hem och detta till och med
i för den välbekanta bygden

In folketron
 västra Blekinge
 LUNDS UNIVERSITET
 BOK- OCH
 MANUSKRIFTBOKS-
 BEHÅLLNING

Maran.

Maran gick både på människor
 och hästar. Den som reds
 av maran, ansattes av de
 hemskaste drömmar och
 stönade och skrek i söm-
 nen. Medlen att göra sig
 fri från maran voro av
 många slag. Om någon
 passade på att låta nyckel-
 hålet eller kängde ett par
 bryor över låset, då ma-
 ran red någon, så kunde
 man fånga henne.

Lyckades den ansatte
 vakna och skrida av
 maran, så skulle han
 genast säga så här:

"Du skall varken göra det
 ena eller andra, förrän
 du kommer till mig i mor-
 gon bitida". Maran blev
 då också befriad från
 att rida någon mera.

En gammal nättman som
 anfäktades av maran,
 hade alltid en stor kniv
 inom räckhåll.

En annan gubbe gick
 alltid upp och tvätta
 sig efter det maran
 ridit honom.

Pärsoner med långa ögonbryn
 voro ofta maror.

Mr felktron.

Att fört möta en karing, da
man kommer ut, bädas otur.

Det samma gäller, om en katt
korsar vägen.

Nackar en fågel trinne gånge
på fönsterrutan, betyder det
dödsfall inom släkten.

Om man tappar en sked i gol-
vet, kommer det främmande.

Att nysa på fastande mage,
bädas otur.

Rägnar det på någons bröllops-
dag, bliver brudfolket rikt.

Koppa små gristor i botten
på gryta eller kaffepanna,
så blir det snart storm.

Detta tecken slår in, ty
det har jag själv lagt
märke till många gånger.

Råkade en karande kvinna
höra råven yla, så födde
hon en drinkare.

Låg en karande kvinna en
yla, som var inhuggen i
huggknubben, blev barnet
kärmynt. Om en karande
kvinna talade med en an-
nan genom ett öppet fön-
ster, så fick barnet skriket.

Detta lyte botades genom
att draga barnet genom
samma fönsteröppning.

LUND: UNIVERSITETET
FOLKMINNESMUSEUM

En bonddräng berättade om sin kamrat, att denne ibland steg upp mitt i natten och tog av sig sin skjorta och sedan försvann. En gång hade han utropat: "Hör, långt och kallt till Rinkaby!"

Om man lyckades stänga in maran i rummet, så återfick hon sin mänskliga skynad. Ibland kunde maran vara en vacker, betagande flicka, men oftast var hon en gammal, ful karring.

En gång hände det till och med, att en sådan ung mara blev fast och den pårson som hon ridit på blev kär i henne och gifte sig med henne. Hon slapp sedan att vara mara längre.

I min barndom, endast för 40 år sedan, fanns det i min hembygd ett par pårsoner, vilka utpekades som maror.

Den märkliga maran kallade man varulv, och dessa voro rättvisligtvis okränte och störde nätterna för folk. Maran förblev mara till döddagar, så framt icke hon blev infångad och avslöjad.

Om en havande kvinna fick
se prästen jordfästa ett lik,
så fick barnet skärvar.

Detta botades genom att mo-
dern tog tre nyppor mull
på samma grav och blan-
dade i vatten och lät bar-
net dricka.

Om en havande kvinna
tittade genom ett nyckel-
hål, så blev barnet skel-
ögt.

Kliar det i venstra ögat,
betyder det glädje, men
kliar det i högra ögat, så
betyder det föregelse.

Kliar det i venstra handen
betyder det glädje,
kliar det i den högra, tvek
för sikt.

Lorsnar en knapp i brud-
gammens kläder på bröl-
lopsdagen, så bliver
icke äktenskapet lång-
varigt.

Bröstbenet är en anka
eller höna var en lycka-
bringande amulett.

Spikades en hästsko över
dörrporten, kom intet
trolletyg in i huset.

Kände man tröjan, så gick
man icke vilse i skog
och mark.

Om en havande kvinna gick ut tidigt på morgonen och hörde tuppen kackla, medan hon var på fastande mage, så fick barnet rickhostan.

Detta botades genom att barnet fick dricka ut ett bockhorn sådant vatten, som silats genom en hundskalle.

Villarparkott.

Villarparkott kom man ut för ute i luften. Man kände sig illamående i enbart, och stundom blev man sned i ansiktet.

Sådant kurerades med att man satte tändstickor i en sopkrast och drog kvar-ten vissa gånger omkring den sjuke. Man kunde också placera den sjuke på en jordfast sten och låta någon skjuta över honom. Men skottet skulle laddas med hår och naglar av den sjuke, och den som fyrade av det, han skulle själv en gång blivit botad på samma sätt.

Vårtor.

Vårtor avlägsnades på många sätt. Det vanligaste var att man knöt lika många knutor på ett snöre, som man hade

vårter, sedan skulle snöret
grävas ned på något av-
lägset ställe, dit den
botade aldrig mer fick gå.

Huvudhåret

fick aldrig kartas ut, så att
fågeln fick det i sin
bon, ty då fick man olid-
lig huvudvärk.

Fandslaget

botades genom att man vid
midnatt gick ut och stack
en gris i örat och tog tre
droppar blod, som därefter
gavs åt barnet.

Skogssnuran

kunde man röka ut för-
fter solnedgången. Hon
vilseförde vandraren och
skrattade sedan åt honom.
Hon sådes vara ihållig i
ryggen, som ett baktråg.
Hä vända tröjan var ett
gott medel mot skogssnu-
rans illfunderigheter.
De flörta fingra också till-
gripa fader vår eller en
psalm, innan skogssnu-
ran fann för gott att läm-
na dem i fred. Somliga
människor blevo så förvillade
att skogssnuran att de kunde
irra omkring en hel natt
utan att hitta hem och detta
tillskred i för dem värde-
bara bygder.

Ordspråk, läbkespråk
och gyllene regler.

Samlade av bruton Kemelin.

Alla svin äro svarta i mörkret.

Arbetet adlar mannen.

Av skadan blir man vis, men
icke rik.

Alla goda ting äro tre.

Alla störlar ha' icke sporrar.

April snö är som fåragö.

Alla oxar draga icke jämnt.

Fuga kallar få rivet skinn.

Alla vägar bära till Rom.

Allting har en anda, men
korven två.

Alla äro bärn i början.

" Ett släss är ett dåligt hant-
verk, men ett strängt ar-
bete, och hur litet man vi-
lar, får man stuyk.

Av en liten grista kan bli'
en stor eld.

" Antingen hösomflös eller
härpomsörarp.

Arbetsamhet befordrar hälsa
och välstånd.

Allt lugnt i ~~Ljptkappet~~
passet.

B. 7.

4398

Bättre brödlös, än rädlös.
#

Bör vidjars, medan den är
grön, så blir den både
fager och skön.
#

11 Brännvinet gör karlar till
krympingar och sätter hu-
mör i stackare.
#

Borta bra, men hemma bäst.
#

Bättre tiga, än illa tala.
#

Bättre gå, än illa åka.
#

Bågen för hårt spänd, bris-
ter ofta sönder.
#

Bättre att damma i backen,
än i ärr.
#

Bättre sent, än aldrig.
#

Börja med en knappnål,
sluta med en silverskål.
#

Brant barn, skyr elden.
#

Bättre en jagel i handen,
än tio i skogen.
#

Bättre lida för sanninger,
än taga lön för lögnen.
#

Bättre närvis, än närlos.
#

Bäst att hålla god min i
elakt spel.
#

Bästa vetet har också agnar.
#

Bättre bryga, än stöta emot i
dörren.
#

Bida och lida, stillas mängen
kvida.
#

Bättre grov kaka, än intet
smaka.
#

By är som bonde.
#

11 Bättre små hus och fromma,
än stora hus och tomma.
#

Brett för öga, smalt för tånd.
#

Brödet är brundstolens.
#

Blodet är tjockare än vattnet.
#

- 11 Det går illa för en del, men
sämre för andra.
Det är icke kungens ord, vad
drottningens säger.
- 11 Det var rätt och jämt, så
gubben, då han hoppade i ån.
Det rinner mycket vatten, medan
mjölnaren sover.
Det är långt fram, så karingen,
då hon sig sig tillbaka.
- 11 Det är lika bra att vara efter,
som bak.
De bita ojämt, så liggarens
om lösser.
Den asande kommer fram, så-
väl, som den rasande.
- 11 Den dålige blir aldrig full-
dålig.
- 11 Det var också ett, så karingen,
när hon fick två.
- 11 Den för exempel, så karingen,
när hon "nös" i valsen.
- 11 Det ena trollat är icke det
andra.
Den vise kan också felat.
- 11 Det finns fler brokiga hus-
dar, än prästers.
Det kommer en dag i morgon
också.
Det är icke lönt att spjarna
mot vdden.
- 11 Den som ger, tills han ligger,
skall ha strejk, så han ligger.
Där äteln är, dit församlas
och ännarna.
Det är ingen konst att skära
breda temmar av annars
mans låder.
- 11 Det är för sent att sikta, när
sädorna äro i t-n.
Där det finns hjärterum, där
finns det även husrum.
Den loqn som liknar sanningen,
är den värsta.

11 Det råder ike sorg vid varje
begravning. (Eget.)

Det går väl an med en fläck,
som kan trällas bort.

Drömmar rinna som strömmar

Det är väl att ike ha någon
trasa i den bycken.

Döm ej strax den vilseförda,
stolte broder, med förakt.

Det är ike herrmanns alla,
som gå klädda i påls.

Den som spar, kan kas.

Det kommer ingen rök utan
eld.

Den som har många järn
i elden, bränner gärna
något.

Den som i lekens går, måste
leken låta.

Det är tids nog att sälja
skinnret, då björnen är
skjuten.

11 Det ligger en del sanning
även i sägor. (Eget.)

Det är ike gryttars fel, om
gröten blir vidbränd.

Det är mänskligt att fel,
men gudomligt att förlåta.

Den ene kroppen hugger ike
gärna ut ögat på den an-
dra.

Det är saligare att giva, än
att taga.

Den illa kör, kan illa svaras.

Den intet sår, får intet
skörda.

Det duggar jämt, så lars-
mannen om mutorna.

Den som har gott om smör,
skall ha somt i kålen.

De gamla skall man ära,
de unga skall man lära.

Det är blut av samma kläde,

Den som har tur, behöver ike mer
än halva förståndet.

Den som lever, får se.

Där är min rena hand, så
solaren. #

Det kommer igen, så borden,
när han går suggan fläsk.

Det är inte ens skuld, att
två tråta. #

Det är ingen som känner skon
klåmma utan den, som har
den på sig.

Det som gömmes i sno, kom-
mer upp i lō. #

Det är inte guld allt, som
glimmar. #

Det angår mig inte, så tig-
garen, då borden bet honom
i träbenet. #

Den, som gapar över mycket,
mister ofta hela stycket. #

Det vill förstånd till att göra
sig galen. #

Det är lätt att upptäcka sin
nåstas fel. #

Det var både omkeligt och löj-
ligt, så kåringer, då hon
snöt sig och fick näsan i
nåven. #

Den man älskar, den ägar man.

Det finns hjälp till guds hjälp. #

» Det är bättre med en liten
vålsignad bit, än ett stort
förbannat stycke. #

Den högt vill kliva, faller
ofta ned. #

Den som inte sparar på
öret, den får aldrig kronan. #

Den ingenting provat, har
ingenting lärt. #

Det skrider inte för rum, det
som är tomt. #

Den som viskar, den guger. #

Den vilse går, kan vilse far.

Droppen urhållkar stenen, #

Det bästa är bra nog. #

Den illa gör, kan illa far.

Det ger sig i ändan, så
repslagaren.

Den som kommer först till
krarn, får först malet.

Det är gott att ha något i
väntan, om man är aldrig
får det.

Det är bättre att ge en hund
ett stycke bröd, än slåss med
den.

11 Det är för sent att kalla på
lots, när skutan grundstött.
(Eget.)

Det är synd om måriskorna.

Det är ingen far på isen.

Den spiken drog, så timmer-
männen, stoppade den i
fickan.

Den lejde måste gro.

Det är långt till kväll, när
solen gått ned.

Den bliver väl nard, som i
något är lard.

Det orätt fäs, med sorg förgås.

Den som ligger i ett, blir
missstrodd i allt.

Det är ugglor i mossen.

Det ligger mycket låder i
skomakarens kammare.

Den ont sår, får ont skorda.

Det är ikke gott att hålla det,
som man ikke har i händerna.

Den som tiger, samtycker.

11 Den gångens slarrade du, så
hoppes till honom, när hon
vårpte ett ägg utan skal.
(Eget.)

11 Det finns ingen gräns satt
för tankens flykt, men vi
måste likväl sätta en
gräns därför. (Eget.)

D.S.

4398

11 Det har varit i säck, innan
det kom i påse.
#

Den som står på lur, får höra
sin egen lur.
#

11 Det är intet lyte att ha ett
stort snyte.
#

11 Djurplågaren är håller
ingen marskovår.
#

11 Det finns icke samma sark,
är att det finns lika dålig
skjorta.
#

Den gudarna älska, dös ung.
#

De som gärna vilja trista,
bitta alltid något tvistefö.
#

Där det icke finns något
vett inne, där kommer intet
vett ut.
#

Dåliga varor tarva måst
reklam.
#

Det knallar och går, så
rosspiggen, då han stötte
på grund.
#

11 Det var oväntat, så kärningen,
då hon kom in i guds rike.

En olycka kommer sällan en-
sam. #

En gång är ingen gång. #

En mor kan lättare försörja
tio barn, än tio barn en mor. #

En bra skraddare är en god
klippare. # (Eget.)

En mulen morgon gör ofta
en klar dag. #

En ung kan dö, en gammal
skall dö. #

En svala gör ingen sommar. #

Ett ägg utan salt, är som en
kyss utan kärlek. #

Egen hård är guld värd. #

Enighet ger styrka. #

Ett barn kan fråga mer, än
sju visa kunna besvara. #

En varm hand och ett kallt
hjärta alstra ingen kärlek. #

Endråkt när, tredrätt tar. #

En udel man och ett argt
sinne le åt allt. #

Ett bo är gott, fast det är
litet. #

Ej bättre böda man bär på
vägen, än mycken visdom. #

Envis, som en finne. #

1) En karl står vid sitt ord,
och en tiggare vid sina
påsar. #

En bra karl reder sig själv. #

En blind höna kan också
finna ett korn. #

1) En liten kan göra mycket,
medan en stor värder sig
om. #

1) En kristen är inte alltid en
bra människa, men en bra
människa handlar alltid
kristligt. (Eget.) #

Erfarenheter talar. #

Frisket vågat, är hälften
unnvit. #

Färdigt gå, lära mycket ont. #

Fråga och lära, sätter många
till åra. #

Förstånd behöves den, som
vida färdas. #

Flygande kräka får något,
sittande intet. #

Förlåt dig själv intet, men
andra mycket. #

11 Fattigdomen tål att slarva
med. #

Glad och god skall mariskans
vara. #

Given häst skall man icke
skåda i minnen. #

Gamla katter kunna också
lära mjölk. #

Gammal man går illa, men
kan råder väl. #

Godt barn i by, som det hemma
är vant. #

Gods råd äro dyra. #

Gott samvete är ett dagligt
gästaland. #

God tro och stora skor, så
kan man gå på vattret. #

Gammal kärlek rostar icke. #

Ginnågar äro sennågar. #

God vilja drar halva lasten. #

Gott att icke vara rädd, så
borden, då kan sprang
för hären. #

Gir bättre en skärr av tjär-
tal, än en silverdales för
syns skull. #

Girigheten är en rot till
allt ont. #

Grannsämjan är alltid
bäst, när det är långt
mällan gårdarna. #

(Eget.)

Medan gräset gro², do² kon².
#

Man kan leda hästen till
vattenkon, men icke tvinga
den att dricka.
#

Mager jord ger mager kost
på bordens bord.
#

Man skall icke lona gott med
ort.
#

Många brudar äro karens död.
#

Man skall icke utmana ödet.
#

Man tager det man harer,
så Kajsa Varg.
#

11 Hjällen besvåra icke den
skallige. (Eget.)
#

Man skall icke trånga sig
målans barken och trädet.
#

Man lägger lätt märke till
lånla fjäddrar.
#

Man drar icke strå för gamla
kattor.
#

Man skall icke kasta pärlor
för svinner.
#

Man skall icke taga öl för
ärendet.
#

Man bör icke leka med elden.
#

Man skall icke flyga högre,
än vingarna bära.
#

Man siler mygg och svaljer
kameler.
#

Man kan icke köpa kärleken.
#

Man kan icke tjäna två
herrar.
#

Medan två tråta oss bestet,
springer den tredje bort
med det.
#

Man måste rätta munnen
efter matsäcken.
#

Man bör icke skära alla över
en karr.
#

11 Man kan icke vänta mer
än tre marker talg av en
tråbock.
#

Måten är halva jödan.
#

Många böckas små göra en
stor å.
#

Minst jelar en varsam.

Mer pålitlig [#] var ² än ¹ mycket
förstånd, finner man aldrig.

Man skall ike skada kunden
efter håren [#]

Man skall ike köpa grisen
i ~~äcken~~ ². [#]

Man bör ike karta sten, om
man sitter i glashus.

Man skall ike tala för döva
öron. [#]

11 Man får ike välja väder att
rysa i. [#]

Man skall ike tala om rep
i hängd mans kus. [#]

Man måste lära sig krypa,
innan man kan gå. [#]

Marken ² är alltid färsen för
lata svin. [#]

Man kan snarast tro det,
som litet duger. [#]

Mörkets gärning ² är dagens
skam. [#]

Man skall ike sätta ljuset
under skäppan. [#]

Morgonsund har guld i munn. [#]

Man måste smida, medan
järnet ² är varmt. [#]

Man skall ike ropa hej,
förrän man ² är över bäcken. [#]

Man skall ike gå över än
efter vatten. [#]

Man'skan spår, men gud rår. [#]

11 Man kan få taga emot samre
lön, än ett hjärtligt tack.
(Eget.) [#]

Man kan ike meeta alla
kunder med ett köttben. [#]

Man vet, hur man har det,
men ike, hur man får det. [#]

Man kliver alltid på det
gärdet, som är lågst. [#]

Man kan icke springa från
sitt öde. #

Man skall icke spilla kerst
på döda hökar. #

Man skall icke väcka den
björn, som sover. #

Mera plank, än den druckna,
när släketet tog slut. #

N.

4398

14

11) När är det slut med viddlandet,
så borden, när vridhåppan
sprack.

Noden² är vridfinningarnas¹
moder.

När² noden² är som störst²
är hjälpen¹ som närmast¹.
#

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vår man talar om farken, så
står han i förstugan.

Vår råver är matt, är
kömbärens sura.

|| Vår en blind leder en blind,
falla de båda i gropen,

Nya krastar sopa alltid
bäst.

Vår vis kona får korn eller
knäpp.

|| Vaga spar, farken tar.

Våder har ingen lag.

Vår solen lyser, har inte
månen något sker.

Något skall ha skulden, när
brödet fryser i rören.

|| Vår det rågnar välling, har
den fattige ingen sked.

|| Vi skulle sett i Hvell, så
sjömannen.

Vår fjellar går in, går vettet
ut.

|| Vi komma de, så Per Olsson
om vargarna.

|| Vil, skit och flit gör borden
rik.

Vår maten är god, skall man
veta hvt.

Vår konas sprätter, så tittar
hon under klän.

Vår oskulden sover, stå små
änglar på vakt.

Vår barnet får sin vilja
från, så gråter det inte.

Vår katten är borta, dansa
rattorna på bordet.

Vår var och en sin seysla
sköter, så går det väl, evad
oss möter.

|| Vi finns det inte mer att
lä, så tjurven, tog dörren.

|| Vår armen krökes, så gapar
munnen.

H.

4398

* Han flög upp, som en sol, och
slog ned, som en skinnspåls.

Hitt intill skall du gå och inte
vidare.

Hår skola dina stolta böljor
sätta sig.

Högmod går före fall.

Hat föder hat.

Kunder är sin herre trogen.

" Kuvudet och foten pryder
måniskor.

" Hungern är den bästa kryd-
dan på maten.

Hemskt, sa Rydingen.

#

7. 1.)

4398
1 dag spelade vi bra
så orgetramparen till
klenkaren. # 17

7 dag röd, i morgon död.

7 nöden ²prövas ²man ²vänner.

7 lla bakat, ²så ²bråkan, svalde
en skosula. #

7 nlet ont utan att det för
något gott med sig. #

7 det lugnaste vattnet gå
de största fiskarna. #

7 nödfall begagnar man
träben. #

7 ingen ros utan törnen. #

7 ingen är mästare ifrån
födelsen. #

7 ingen röke utan eld. #

7 ingen är för gammal att lära. #

7 ingen är profet i sitt fäder-
nesland. #

7 ingen kan prisa sig lycklig
före sin död. #

7 ingen är sämre än sitt rykte. #

Jag kan undra, sa' flundra,
om gåddar är fiske.

#

Ju flere kockar, ju sämre soppa,

#

11 Ju mera man rotar i smuts,
ju värre luktar den.

#

Jämnan drar, sa' borden.

#

Jag tycker tiden är lång, sa'
väggklockan, som satt in -
slängd i väggklockan.

#

Jag littar kanske in en annan
gång, sa' snoken, då kan
kröp förbi myrstacken.

#

Jag lägger mig ike i den
saken, sa' rätlan, då kan
sig två kattor släsa.

#

11 Jag kan förlåta alla utom
granknaggarna, sa' den
döende värstedmakaren.

#

Konsten vä¹ger i²ke att b³ära.

Konsterna ä²ro må³nga, men
kneper fler. #

Krukan g²år så l³änge till vatten
tills den br²ister sönder.

Kan du ej sv²änga sv¹ärdet,
är det ej ditt. #

Kon saknas i²ke, förrän b²äset
är tomt. #

Kommer dag, kommer råd.

Kä²rl barn ha²r må³nga namn. #

Kon s²lickar i²ke den ka²lv,
som kon i²ke sj²älv b²uret. #

Kräkan ä²r ing²ers s²ångfågel. #

Kä²rleken ä²r blind. #

Kärras g²år vå²l, fast den
kr²arrar. #

Kl²äderna gö²ra man²nen. #

4398 " Lära och ike förstå
 det är det samma
 som plöja och ike.
 L. 20
 så.

Liten turva väller stort lass.

Land skall med lag byggas.

Lat man får mager käl.

Låt maten tappa murrnen.

Lätt fått, lätt gått.

" Lora karlar berömma sig självr.

Lova snart och hålla trunt,
 ger svag kredit.

Lårdom utan seder, är till
 föga heder.

Lägg ike stens på löda.

Liten vrå kan också hava
 gömskållen.

Livel är en strid.

" Ljus i guds hus och lampor
 i träkyrkor.

" Lättfjans och flården fördärva
 sist världens. (Eget.)

6.
—

4398

21

Olyckan ändas ike² för sig.

Ont sälls²kap[#] fördär²vas goda
seder. #

Om man är i²bländ ulvar, så
måste man tjuta med dem.

Ofta kom[#]mes spe för spotta-
rens dörr. #

Ordning är en dygd.
#

Glack är världens lön.²
#

Om påsarna kunde tala,
gjorde de många² myölnare
till tjur. #

Blå² Erik ger ax, ger Olof kaka.
#

Omby²te förmö²jer.
#

11 Om ike om hade varit,
hade kåringer slängt
tjurer. #

På frukten känner man trådet.

På sig själv² # känner man
andra. #

På en dåres tal skall man
icke svara.

1) Präster och bursden tjäna²
födan med mmmmm. #

1) Prästräcken är bottenlös. #

Pengar² äro vandringsmän². #

R.

4398

23

Renlighet² är en dygd, sa'
grisen, slickade mathon.

Ryktet[#] går fö²re mannen.

Raven² biter ike⁴ nära idet.

Röta[#] och ike¹ böta², gör fallan-
de hrs. #

Ren mun och ren hand frä
gå i alla land.

#

LUND UNIVERSITY
FOLKMINNESSAMMEN

L:1.

Skomakers karing och smedens mår få dansa barfota.
#

Små smulor äro också bröd.
#

Små sår och fattiga vänner
skall man icke förakta.
#

Stora ord och fett flåsk fast-
na icke i kalsen.
#

Som linnet påkläs, så blir
drällan.
#

Som orgeln är ständ, så blir
marsiken.
#

Så skäppa och få fjäring och
ligga hos en gammal karing,
blir varken barn eller äring.
#

Ljälv är god dräng.
#

Sådan herre, sådan dräng.
#

Stor i orden, liten på jorden.
#

Slåkten är värst, så råven
om de röda hundarna.

#

Skam i den, som ger sig.

#

1) Skoskar och ankels är vara
så länge världen står.

#

Ins och dus kör många från
hus.

#

Skadan är snart gjord, men
samt botad.

#

Snålheten bedrar viskelsen.

#

Lanningen är ofta svår att
höra.

#

1) Skvallret är en stor tyran.

#

(Eget.)

Se, men inte rora, det få
snälla småbarn göra.

#

Skomakare, blir vid din läst.

#

Lörj ej den gryende dagen
fört, njut av den flyende
varje minut.

#

Smörj² vagnen, så går den
 11 lätt; mörk² länsmän, så
 får du rätt. #

Skrattar bäst, som skrattar
 sist. #

Som man ropar i skogen, får
 man svar. #

Små kräkor ha' också öron.
 #

Sådana djur finnas ike, så
 kräringar, som fick se giraffen.
 #

Som man bäddar, får man ligga.
 #

Söker ike lyktan upp dig, så
 får du söka upp lyktan.
 #

11 Redlighet i handel, redlighet
 i handel. # (Eget.)

11 Surrar snö² och kräringar-
 tråta
 börja med tö² och slutar med
 våta.

Tjuven lämnar något, men
elden intet. #

Trista om ditt och mitt, skiljes
mångens från sitt. #

Tala är silver, men tiga är
guld. #

Tiden helar alla sår.

11 Tiotusen och en "snua"
kan också dua. #

11 Tro på gud och sedligt vandra;
sköt dig själv och stöt ej andra. #

Trägen vinner.

Tänk först, tala sedan. #

11 Två stora få ribbe tunn i sam-
ma säck. #

Tomma kärl bullra mest. #

Tag ej sprit för ärende. #

Tid är pengar. #

U.

4398.

28

Ungdoms och visdom följas inte
åt. #

Ungdoms ²möda är ²älderdoms
ro. #

Utlärdet ord kommer aldrig
igen. #

När barn och döttrar får man
veta sanningen. #

Undantaget bekräftas inte
regeln. #

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vad stort sker, sker tyst.

Vad man i oförstånd gör, det
får man framgent lida för.

Var fågel sjunger efter sitt
nåbb.

Vad stunden felar, ja länge
är borta.

Vår Herre kan skapa vett under
verkerströjass, såväl som
under klädesrocken.

Vad gör det vad hon mjölkar,
om hon slår ut det med foten.

Våga vinna.

Vad två komma överens om,
kommer icke den tredje vid.

Var och en är sig själs närmast.

Värdslöshet i ting som synas
ringa, kan dig snarligt
stora skador bringa.

Visste gäddan om krokens, tog
hon icke betet.

Var skall slaven vara utan i
grytan.

V. 2.

Varav hjärtat² är fullt,
därav talar munnen.

Vad förslår² det med en kink
vatten, när ett helt hus
brinner. #

" Vi svarta taga alltid bra
betalt för vårt arbete, så
solaren till prästen.
#

LUNDS UNIVERSITETIS
FOLKMINNESARKIV

²Trilighet varar långt.

²Her man sig i[#]cke mätt, så
slikar man sig i²cke yet.

²Intligen en vålskapad måriska,
så taxer, då kan jick se en
tjuelbent. [#]

11 ²Inter och visor har jag för-
gatt; hosta och snuva har
tagit mig fatt.

²Trycket faller i[#]cke långt
ifrån trådet.

²Har den, som äras bör.

11 ²He salvas god, så söker den
såret. [#]

²
Ö.

4398

32

1) ²Ögat vill mer än magen tål.

²Ögat ²är ²själens [#]spegel.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV